

Proutek z pařezu Jišajova.
/ 1. neděle adventní /

Olomouc 27. 11. 2022
Izajáš 11, 1

Bratři a sestry,

text Izajášovského proroctví před nás staví obraz pařezu. To je něco, co v nás má vyvolat pocit zkázy, konce něčeho, co tu dříve rostlo, kvetlo a neslo užitek. Tak jako krásný a košatý strom plný ovoce. Strom roste desetiletí nebo i staletí. A pařez se z něj může stát během několika málo okamžiků.

Ten pařez je zde podobenstvím o žalostném stavu Izraele. Ještě konkrétněji, je to královský rod Davidův, kterému byla svěřena správa Božího lidu. A nemá – li pevné duchovní vedení, jde si svými vlastními cestami a Boží vládu ignoruje. Důsledkem je zpustlost a konec. Davidovské království je už jen pahýlem bývalé slávy.

Konec předchozí kapitoly před nás ale staví vegetaci kypící životem, která bují tak, že ji Hospodin klestí a vysekává. Takto prorok popisuje Boží zásah ve prospěch svého lidu a potření nepřátel – jako vytrhání bujné vegetace a její vyrvání z kořenů, včetně vzácných libanonských cedrů. Ano, právě takto Hospodin pečoval o dům Izraelský a chránil ho před nepřáteli. Jenže i navzdory té Boží péči a ochraně je tu najednou shnilý pařez. Takto vypadá království davidovské dynastie. Ve chvíli, kdy prorok mluví, snad ještě trvá, ale chodí to v něm zrovna tak jako v kterémkoli jiném království světa: zápasy o moc, vyřizování účtů, korupce silných, podlézavost slabých. Víra v Hospodina, na které celá pospolitost stála, je najednou jen vnějším nátěrem, ale nevyvěrá ze srdcí lidí. Kdo tu ještě může čekat něco dobrého ?

Ta skepse je nám povědomá. Naše kostely se na mnoha místech vyprazdňují. Stýskáme si, že už lidem o nic nejde. Nezavrhl snad Hospodin podobu církve, kterou dosud známe? Anebo – nestojíme nad koncem Božího díla vůbec? Odvrátil se Bůh tím, že nechává růst jen to, co nás ohrožuje, to co se dere na světlo pouze vlastní silou? A nepodobá se nakonec tomu shnilému pahýlu i celý náš svět?

Právě v takovéto situaci ale prorok pozvedne hlas k naději. Divoce rostoucí houští Hospodin klestí a prosekává – zatímco z odumírajícího pařezu má vzejít proutek požehnané obnovy. „ I vzejde proutek z pařezu Jišajova a výhonek z jeho kořenů vydá ovoce.“

Z toho suchého, zpráchnivělého pařezu vzejde proutek. Vyraší zárodek nového života tam, kde je zdánlivě po všem veta.... Splnilo se ale opravdu tohle prorocké slovo ? Když bychom se na to podívali historicky a snažili se to v následujících dějinách Izraele vystopovat, byli bychom na rozpacích. Myslel – li prorok Izajáš na nějakého nového vladaře z Davidova rodu, těžce se zmýlil. I ti nejosvícenější panovníci nakonec podlehli modloslužbě, nebo před ní nedovedli Izrael ochránit. Dalo by se to vyjádřit tak, že těch výhonků už vyrašilo, ale nakonec stejně odumřely a z obnovy nebylo nic...

A tak nám tedy dojde, že tím proutkem, tím výhonkem nového života musí být někdo jiný. Všimněme si, že prorok Izajáš nemluví o pařezu Davidově, ale o pařezu Jišajově, o pařezu Davidova otce. Proč, co to má znamenat ? Vždyť o Davidově otci vlastně nic nevíme ! Jen to, že byl z Betléma a tedy David pásal stáda svého otce na betlémských pastvinách. A taky to, že to byla úplně obyčejná, chudá a prostá rodina. Odpověď bude taková, že se prorok navrací

k betlémským počátkům, kdy David pásal stáda a ještě jako chlapec byl povolán, aby se stal pastýřem svého lidu. Prorok mluví o obnově ryzích počátků, o obnově toho prapůvodního základu, na kterém Boží lid stojí a s nímž padá. A ten výhonek, o kterém prorokuje, přinese novou mízu, nový život a novou budoucnost, a vůbec – obnoví všechno. Ale přitom naváže na to, co už Hospodin dávno ustanovil – na život v poslušnosti jeho přikázání, na život v lásce a oběti.

V době, kdy už od rozptýlených potomků královského rodu nikdo nic nečeká, kdy je například Josef, jeden z nich, pouhým tesařem v galilejském Nazaretu, kdy na královském trůnu sedí cizák Herodes, právě tehdy se v Betlémě stane cosi jedinečného. Narodí se dítě. V něm následující generace rozpoznají, že právě on je ten proutek z kmene betlémského Jišaje, z toho uschlého pařezu, výhonek, který navrátí odcizený lid do Boží náruče a napraví bolesti všeho stvoření....

Ten proutek má změnit lidské sny v předivnou skutečnost. S ním má být nastolen nový věk do našeho času. Ano. Vyrostete právě jen jako proutek z pařezu, tedy nenápadný, křehký, ba nepovšimnutý. Kolem jeho příchodu nebude žádná reklama. A spočine na něm Duch Hospodinův. A to je síla, které se nic nemůže postavit do cesty, protože proměňuje zevnitř. Postavit se lze tomu, co útočí zvenčí, ale nikdy ne vnitřní moci Ducha svatého, ta je nepřemožitelná. To znamená, že není žádných sporů o tom, kterou cestou se v životě dát. Duch poznání a bázně Hospodinovy má vstoupit do našeho středu a my pak rozpoznáme, že Bůh je svatý a oddáme se mu celým životem. Jeho bedra jsou opásána spravedlností a jeho boky přepásá věrnost. Dojde k obnově práva a spravedlnosti. Neřády a křivdy budou minulostí. Tam, kde se ho člověk přidrží, nebude už muset bloudit v bludných kruzích, nebude už muset naříkat a lamentovat nad křehkostí církve, nad zkažeností světa i nad svou vlastní. Stane se člověkem naděje a nalezne pravou hloubku a smysl života.

Nejsou to, milí bratři a milé sestry, jen bláhové sny? Opravdu smíme vzít vážně i takové zaslíbení, jako že si beránek bude hrát s vlkem? A že bude konec páchání zla a rozsévání zkázy? Skutečně se smíme nechat potěšit takovýmto idylickým obrazem budoucí harmonie a dokonalého a plného pokoje na zemi? Můžeme něčemu takovému opravdu věřit tváří v tvář úpadku církve i tváří v tvář našemu světu, naší zemi, naší tragické současnosti, kdy jsme geograficky tak blízko válce? Opravdu je i dnes doba vhodná pro důvěru v dobrou budoucnost a dobré vyhlídky?

Vzejde proutek ... Takto ta adventní naděje zní do temnot dnešního světa. A naděje není nějaký optimistický odhad, jak by se věci mohly příznivě vyvinout. Není to spoléhání na odborné analýzy vojenských nebo ekonomických expertů. Není to nějaké chlácholení typu „nějak bylo, nějak bude“, nějak z toho zase vybruslíme, máme přece bezpečnostní záruky. Naděje je to, že dovedeme v Duchu svatém očekávat nečekanou proměnu. Že se prostě může stát něco, s čím nikdo nepočítal. A do všech těch temnot, do tmy a zkázy, ať už je způsobily zločinné letecké nálety nebo naše zpackané životy - najednou zazáří světlo...

Slabá církev o této naději dobře ví – a právě jedině v tom je současně její síla, i když jí mnozí předpovídají brzký zánik. Sama má mnoho nečností, ale z této naděje žije. Spolehla se na to, že vyraší proutek Hospodinův. V něm je jediný opravdový počátek všeho nového. Obnovy Božího lidu i obnovy stvoření. K této naději se smíme upnout v adventu. Amen.

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, chceme a toužíme být lidmi naděje. K tvému příchodu se cele upínáme a k tobě jako k jediné naději vzhlížíme. Prosíme, Přijď, Pan, přijď, Výhonku nového života - a z našich bludných kruhů nás vyved' ven. Amen.*